

Kramerius 5

Digitální knihovna

Podmínky využití

Knihovna poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny není možné bez případného písemného svolení knihovny.

Hlavní název: **Gazdina roba**

Autor: **Gabriela Preissová**

Vydavatel: **J. Otto**

Vydáváno v letech: **1910**

Stránky: **64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, [74], 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83**

nelíbí... Víš, já bych chtěla být pěkně nastrojena, však ono přijde mnoho lidí do kostela sa na nás dívat. Že jistě ta tvoja mama také!? — Podívaj sa, takové rukávce bude málo kdo mět; na široko hrachůvkovou vyšívku a každý kvítek jiný...

Mánek (hladě ji po vlasech). Jdi mi — — ty dětino. Ty máš, Evuša, vždy do vlnek rozčepýřené vlasy; ale zrovna ty vlasy a oči sa mi vždy na tobě najlépe lubí. Jsú tak zvláštní, nevídané...

Eva (pojme ho za ruku hladíc ji). Mánku, jak to s námi vypadá? Věř mi, je mi to jaksi těžko sa ptát — však sa toho domáhám dnes poprvé... Dá sa to všechno ještě toho roku provést do těch našich sdavek tak, jaks mi to na dušu zaslíbil?

Mánek. Však víš, že už jsem toho advokáta z Prešpurka sem zavolal. Odepsal, že dojde, tož ho čekám každú chvílu; on to už všechno spraví.

Eva. Mánku — a kdyby všichni lidé sa proti nám postavili — pravda, tebe to nepomátne?

Mánek. Och, kdeby!

Eva (sveze se u něho na kolena a tulí se k němu hlavou. Tklivě a steskuplně:) Manuško, věř mi — mně bývá tak někdy těžko... Tu sa

mi to všecko na srdce položí jak zlá múra — ve dne myšlenky a v noci sny mne sužují... Dnes k ránu sa mi zdálo, že jsem byla v naší komoře Samkova stavení a ti moji nebožtíci, mamička, tatíček i to moje dievča, všichni u kamen seděli. — A tak už po kolikáté. Já na ně zavolala: Jak jste sem došli? A mamička nepohlížaja na mne jen sa ozvaly: »Eva, Eva!«

Mánek. To byl nepěkný sen, ale jen když to není pravda.

Eva (povstane, přecházejíc). Mánku — napilý Rúbač mi tu před chvílú do očí sa odvážil — že — že prý jsu jen gazdina roba... A všichni prý to o mne — o nás — vědá...

Mánek (povstane). Dočkaj, to že ten korhel řekl? V tu chvílu mi potáhne ze dvora. (Chce odejít.)

Eva (ho drží). Ne, Mánku — on nebyl při rozumu! — Je ženáč a má tolik dětí... A k ponížení by to bylo, sa o to zastávat. (Přichází Zuzka.)

Výstup 4.

Zuzka v pravo. Předešli.

Zuzka. Gazdo, poklasný vám donesl psání.

Eva (poděšeně). Psání — od koho?! (Zuzka odejde v pravo.)

Mánek. Čeho sa zase lekáš? Je to z domova — tuším od Maryše; píše mi beztoho, jak to doma stojí s hospodářstvím.

Eva. Čti to nahlas.

Mánek (čte:) »Najmilejší můj Mánek! Já tě na stotisíckrát pozdravuju a tú smutnú vědomost ti dávám, že už je toho plná dědina, že tam na gazdovství v Rakúsích žiješ s Evú krajčířkú. Já jsem tomu dlúho věřit nechtěla, když si mne na dušu ujišťoval, že Eva utekla z domu pro mužovo zlé zacházení a je ve vašem dvoře dělnicú jen jako druhá jiná — — já sa tě před mamičkami ještě zastávala — ale včil už to na mne strachem padá.

Eva (překvapeně). Tys tam doma na dušu jistil, že mne jinak neznáš než jako každú jinú dělnicu?

Mánek. Ale, Evuška, dokud advokát to neprovede, není třeba pohoršení. Já sa už dobře postavil — to neměj starostí.

Eva. Čti dále!

Mánek (čte:) Já sa napláču neustávaja a ty naše děti za mnú sa batolí jak chuďata kuřata. Ta starší: »Co že je vám, mamičko?« Mánuško, jestli je to pravda, pro Boha a všecky svaté tě prosím, rozpomeň sa na ty děti, rozpomeň sa na moju věrnú lásku a trá-

pení — přijed' hned dom — nech toho gazdovství — ať radši přijdeme o Bůh ví co — anebo já tam pojedu za tebou, jen co sa mamička vrátí. Ona tam k tobě zítra pojedě. Zůstávám tvoja věrná, strápená manželka Maryša.«

Mánek (jemuč ruka s listem klesne). Matka sem za námi dojede.

Eva. Nech přijde! Dozví sa jen skorej, co by sa byla dozvěděla o krátký čas později. Já sa jí neuleknu. (Zpytavě, bojácně a výhrůžně:) Mátku — snad tě to nepomýlilo!?

Mánek. Och ne... Já od tebe neopustím, Eva!

Eva (vděčně). Mátku, duša moja! (Vášnivě.) Všecka ta neposlušnosť a pohoršení, kolikero jsem jich už na světě prohřešila, přišly na mne jen z velké lásky k tobě. Ale ta nenávisť k tvojí mamě a všem těm ludom, co mi vždy jen krve upíjali — ta je spravedlivá na jich povržení!

Mánek. (Ve dveřích se objeví Danyš.) Podívaj sa, Danyš — och, kde sa tu ten vzal?

Výstup 5.

Danyš. Předešli.

Danyš. Pochválen pán Ježíš Kristus a daj vám Pánbóh šťastný dobrý večer! Kde že já sa

*

beru — no, jako velkomožný pán jakýsi, který sa může, len co mu napadne, podívat do Němec bar i kraj světa a nikde sa neztratí... Já půjdu včil rovnú cestú do Vídná a věru němám z toho strach... Už tak — můj gazdo a gazdino — potem až dojdu, tak po vinobraní k podzimu dom — buděm sa ženit.

Mánek. S kým?

Danyš. No přeca s Ančkú. Snad bych ju ně-nechal!

Mánek. A máte-li být od čeho živu?

Danyš. Čo by ně! Chalúpku k býváňú máme a kúsek ovesné a kukuřicové stráňky k tomu... Já si už vyrobím něco ve světě — ženě pěkně budu posýlat... Len zaplať Pánbóh za to, že ňa páni letos naposledy nesebrali na vojnu.

Mánek. No, na takové ženidlo zrovna bys nemusel pospíchat.

Eva. Ono sa ti to, Mánku, snadno poví — pravda, Danyšu? Každý jen nejspíše uvěří tomu svému srdcu.

Danyš. Och — jojha — kde som něhal paměť. Tady si zvolna pleskám a od města som len dechu popadaja běžel, abych předběhl strýnku Mešjanovku. Bere sa snad k vám — pěšky

od železnice; viděl som ju na vlastní oči a napadlo mi, když som sa v našom kraju doveděl, že tu tak žijete spolu — a ha to bude asi se strýnkú nějaká zlá domluva.

Danyš. Běž si, Danyšu, do ratejny, ať ti tam dá Zuzka něco na posilněnú pojest a zapít. Jdi zčerstva — zastaneš ju tam.

Danyš. Naděl vám Pánbůh. (Odchází.)

Výstup 6.

Eva a Mánek.

Mánek. Evuška, ty musíš mamě odejít někam s oči; zajdi si třeba do druhého dvora k polklasné za nějakým poptajem. Já už to s ňú tady přestojím.

Eva. Nač bych sa před ňú schovávala? Zrovna jí budu hledět do očí, aby sa jedovala. Dozná alespoň, že jí to všecko nebylo nic naplat.

Mánek. Evuška, pro Boha tě prosím, poslechni. Ještě sa na tebe sesype dost, než to přestojíme. Co by si sa neuhla mrzutosti a tu — kde k tomu co chvíla lidé sa možú nahodit. Prve si řekla, že pro moju velkú lásku všecko vykonalas, tož dokaž ju zase — poslechni.

Eva. Tož já sa zatím uhnu — třeba na schodky do sklepa zajdu — ale, Mánku, duša moja,

buď statečný a pravdě sa neuhýbaj. (Odchází.
Zuzka přibíhá chvatně z druhé strany.)

Zuzka. Gazdo, strýnka Mešjanovka, vaša mamička,
vás tu hledá.

Výstup 7.

Mešjanovka, Mánek.

Mešjanovka (přichází).

Mánek. Vítám vás, mamičko. — Že jste sem takovou cestu vážila!

Mešjanovka (vážně, truchlivě). Vážila, chlapče můj — vážila — — a hlavu po celé cestě jako pod kladivem. (Počne rukama lomit a ruce o bok podpírat, po starém tónu:) Pro rány boží — co sa to pořád na tvoju hanbu dozvídáme. Maryša, chudera, vstávaja lehaja běduje a plače — já z hanby nemožu hlavu z domu vystrčit — ty děti chudata sirotci opuštění od vlastního otca —

Mánek. Ale koho jsem opustil, mamičko? Vždyť už jsem byl za ty čtyry neděle dvakrát doma. Častěji nemožu jezdit — to stojí peníze.

Mešjanovka. Doma — ale cigáníš nás, obelháváš! Nemocná Hrablejovka, co sa vrátila do Kopanic, tvrdila na dušu, že tu s Evú žiješ. Odtamtud to k nám donesl papučář, spoleh-

livý člověk; však ještě jinak sa to potvrzovalo. Sama tetka Evina říká: Nešťastná Eva — to on ju Mánek svedl. A byla by už sem došla, kdyby jí Samko nebránil, ten o té robě bezbožné — cigánské nepleše ani slyšet nechce. Fuj, je-li to pravda, Pánbůh tě strestá i s ňú.

Mánek. Už je toho dost. Já si od vás rozkazovat nenechám! Nejsu už žádné chlapčisko — statek je psaný na mě.

Mešjanovka (stojí). Tak ty jen když máš připsaný statek! Rodičko boží sedmibolestná, čeho jsem sa to na synu dočkala? Že jsem pro tebe na púti v Šaštíně, když jsi maličký ochoral — po kolenách lezla — ze záslibu po kolik let bez výšivek i pantlí chodila jako nějaká klášterní panna. Že si tě raději tehdáž Pánbůh nevzal, nežli abys robil otcovi v hrobě hanbu a mně na má stará léta těžkost — těžkost! (Dá se do pláče.)

Mánek (pohnut). K čemu to... Ludé vám jen klevet nanosili.

Výstup 8.

Advokát v levo. Předešlí.

Advokát (přicházeje). Mám čest — — mohl bych mluvit s panem gazdou Mešjaným? Jsem Huspeka z Prešpurku, pravotár.

Mánek. To jsem já. (Potichu k matce.) Mamičko, ať ten pán žádné mrzutosti nepozná a lidé to neroznesú — pro Boha vás prosím, jděte teď v 10 hodin po železnici zase zpátky. Upokojte zatím Maryšu, já sám dojedu zítra na noc dom. Včil mám plnou hlavu — dožínky slavit a s tím pánem mám cosi důležitého o gazdovském kontrachtě vyjednávat.

Mešjanovka (hlasitě). To všechno může tvoja matka vidět i slyšet. Ani kroku sa od tebe nehnu, abys mně zase nějak ocigánil! Já musím dojít na pravdu — do pekla tě padat nenechám. Nehnu sa od tebe, kdyby nebesa padaly, dokud to tady nespořádám a ty se mnú neodjedeš dom.

Mánek (vzdorovitě). Tož je dobře. Když vy se mnú tak chcete zacházet jako s chlapčiskem, uvidíte, co vyvedu. Ať sa to už všechno vyjeví. Tu toho pana pravotára jsem zavolal z Prešpurka, aby mi k tomu dopomohl. Už jsem mu všechno psal. Já s Maryšú žít nebudu, já přestúpím na luteránskou víru a vezmu si za ženu Evu.

Mešjanovka. Aby tě Bůh v tu chvíli neztrestal, co bys sa do země propadl! Rodičko boží — já z toho zamdlím (klesá na lavici ke stolu ale vědomí a výřečnosti nepozbývají).

Advokát. No, no, — jen se oba mírněte! Dá se to snad ještě rozumně vyrovnat!

Mešjanovka. Nemá rozumu, nemá, velkomožný pane! Ženu správnú a dobrou jak beránka opustí a ty děti siroty, nešťastné — —

Mánek. Neměla jste mě k ní donucovat!

Advokát. Dovolte, pane Mešjaný — a vy, staruško, která jste bezpochyby jeho matka, nevyrušujte nás z klidné porady. — Vy jste, pane Mešjaný, před čtyřmi lety, kdy jste se ženil, také již nebyl chlapčisko. Tehdy jste se měl nemilému vám sňatku vyhnout! Nyní se vašemu přání staví vstříc nepřekonatelné překážky.

Mánek. Ale jak pak, když to v našem kraju jeden malíř z Vídně — a že to byl velký pán — tak provedl. A jakýsi hrabě na dolní krajině, také katolík, že to také tak urobil...

Mešjanovka. A ty si musíš z lidí ďáblem posedlých brát příklad? Že páni! Ty — —

Advokát. Dovolte, paní Mešjaná — takhle bychom jakživi k nijakému konci nepřišli. Vy nás musíte na chvíli opustit a já vás ujišťuji svým čestným slovem, že budu s vaším synem jednat po vašem svědomí.

Mešjanovka. Tož jdu. Ale, velkomožný pán, vemte si tu vašu radu na svú dušu. A ty, synu, pamatuj na ty siroty. (Odchází zpátky v pravo.)

Výstup 9.

Advokát, Mánek.

Advokát. Pane Mešjaný, dobře to ta staruška připomněla. Vždyť vy jistě nejste člověk zlý ... Mějte před očima ty milé, dobré děti! Co byste jim nachystal pro budoucnost. Trpké vědomí, pro které by si vás jen ošklivily ... Hned jak jsem přečetl váš dopis, měl jsem pro vás jen jednu upřímnou, nejrozumnější radu: Vraťte se jako počestný muž do náručí své rodiny.

Mánek. Velkomožný pane — to nemožu udělat!

Advokát. Můžete! Jenom kus pevné vůle.

Mánek. Já tu, pro kterou chcu všechno podstúpit — tak lúbím!

Advokát. Rád věřím! Ale jaký osud vás oba čeká? Pro váš rozvod nemáte žádné platné příčiny. Léta to bude trvat — za to vám ručím — než se domůžete zákonitého povolení pro sňatek sedmihradský. A potom — katolická církev ho nikdy neuzná — prstem si na vás budou okazovat, budou vámi pro zlý příklad opovrhovat.

Mánek. Však ten rozdíl v naší a luteránské víře není tak velký.

Advokát. Není. Ale víte, příteli, náboženství přece se nedá zaměnit jako nějaký kraj. Proto by

si vás, troufám, ani luteráni nevážili. Po mém tušení bude jistě vaše řádná žena proti té druhé — světicí . . .

Mánek. Velkomožný pane, já su nešťastný člověk!
(Přejde v pravo a sedne u stolu skleslý.)

Advokát. Jen zmužilost! Kdybyste však nikterak nechtěl upustiti od svého úmyslu a chtěl mermomocí provésti těžký ten proces — tož se obraťte již raději ke mně, než abyste vlezl do rukou nějakému nesvědomitému zástupci, že byste pro svoji věc musel obětovat asi celé své jmění. Mně dáte nyní za moji obtížnou cestu a poradu pouze sto rýnských.

Mánek (zaraženě, obraceje se a vstává). Sto rýnských?

Advokát. Vidíte, již to se vám zdá za celý den mého promeškání, obtížnou cestu a noc, kterou ještě mi je nastaviti — mnoho, není-li pravda? Ó, příteli, co byste asi říkal výlohám celého processu?

Mánek (podává mu mlčky peníze).

Advokát. Děkuji vám. (Podává mu ruku.) Rozvažte si dobře moji poradu; upřímněji by s vámi nejednal ani vlastní bratr. S Bohem!
(Odchází.)

Výstup 10.

Mánek, Eva.

(S druhé strany vchází Eva, váhavě nahlízejíc.)

Eva. Máňku, odešla už tvoja mama?

Mánek. Ano. Ale znenazdaja tu zase bude. Ten pán, co včil odchází, byl ten Prešpurský pravotár.

Eva (chvatně, pohlíží mu napjatě do obličeje). A co si s ním smluvil? Jak dlouho bude ještě do našich sdavků?

Mánek (rozpačitě). Ba tuším — těžko to půjde...

Eva (s hrůzou). Těžko — těžko — — tobě?

Mánek. Nermuť sa nad tím, Evuška! Ale on mi to všecko upřímně, jak vlastní bratr vyložil, že by ten rozvod s Maryšú leta trval a potom prý by ještě sdavky neměly u katolíkú žádné platnosti — prstem prý by si na nás ukazovali...

Eva (opakuje zoufale k sobě). Prstem ukazovali — — na nás oba — nejenom na mne jedinú.

Mánek. A všechno moje jmění by na to mohlo padnúť; včil už jsem mu musel dat za ten jeden deň sto rýnských! Jenom si něco se súdy začít — hned je jmění pryč.

Eva. Jmění — za pokoj života. (Dívá se na své dlaně.) A já ho nemám.

Mánek. Poradil mi, abychom toho raději nechali.

Eva. Už nechali... Máňku (přetírá si oči), jak sa na mne ten těžký sen věsí... Vidíš je? ty nebožtíky... (Běře ho za rámě.)

Mánek (obejme ji svobodnou rukou kolem pasu).
Evuška, já si také myslím, že by už bylo pro ty moje děti a pro naše jmění k lepší radě, kdybychom si jen tak před Bohem náleželi. Když sa do naší dědiny nenavrátiš, nic hanlivého sa tam na tebe nedozvědá. Tady u Dunaja bychom mohli spolu žít každý rok po ten čas polní práce, kerú bych si zjednal tady lebo jinde v Rakúsích. A ty ostatní měsíce bych k tobě dojížděl a platil ti živobytí, kde bys enom sa chtěla usadit. (Eva se mu vymkne a schoulí se k zemi.) Nermuť sa nad tím, dušička, nermuť... Co tomu říkáš?

Eva (tupě podzvedne hlavu). Nic...

Mánek. Do naší dědiny už sa nevrátiš?

Eva. Nevrátím.

Mánek. Že, dušička moja, my budem také tak spolem šťastni?

Eva (povstane). Budem... (Vrávorá několik kroků od něho.)

Volání (za scénou). Pan barón jedú! A paní barónku s sebou vezú!

Mánek. A Bože můj, ten barón s paní. Jestli pak to bude všechno v pořádku? Já včil budu celý popletený tú radostú, že jsi ke všemu svolná, a že to tak bez mrzutosti dopadne. (Odejde.)

V ý s t u p 11.

Eva sama.

Eva (rozhlíží se). Tmí sa — všude — je-li to možná?! (Vykřikne.) Ne — já sa zakopat nedám — Mánek mně musí ubránit! On sa jen pomátl, že tu byl sám, tak měkký, ohebný, jak tam u vody to rákosí — že jsem já u něho nebyla.

V ý s t u p 12.

Eva, Mánek, dělníci a dělnice (hrnou se z obou stran; dva z nich přinášejí housle a jeden fujaru).

Žiga, Zuzka.

Mánek (vrací se k Evě). Poklasný už to víno nechal vynést do síňky k ratejně.

Žiga. Pan barón s paní barónkú jsú zatím u pana správca. Přijdú za chvílu sem.

Dělníci (pozdravují). Pánbůh daj šťastný, dobrý večer!

Eva (se opře stranou o žebřík a zírá zdrceně kolem).

Mánek. No, scházíte sa už a muzika sa už také chystá — jak pak by sa to tančilo bez muziky. Co?

Žiga (houslista). Ta nám ten psotný život více osladí než všecko pojezení a popití.

(Tři ženy se Zuzkou rozdávají polévku a nalévají vína. Všecko dělnictvo sedne a jí.)

Mánek. No, jen někomu, milý Žigo — snad jen tak horké hlavě, jako jsi ty ... Já na příklad bláznil sa co svobodný chasník velice za muzikú, ale dnes bych už věru pro ňu hladu netrpěl. (Uchopí před sebou džbáněk a podzvihuje.) Tak, děti moje, dokud jste ještě všichni při rozumu, děkuju vám jménem panstva a sám také za všecku vašu práci a poslušnosť. Chovajte sa jen ještě pořádně až do poklidu řepných polí — ať mi robíte česť!

Žiga (povstav). Zaplať vám všecko Pánbůh, gazdo! Když nás zavoláte napřesrok znovu na tovarych, věru rádi zas za vámi dojdeme.

Ostatní (volají:) Zaplať Pánbůh! Ba dojdeme!

Výstup 13.

Mešjanovka. Předešlí.

Mešjanovka (bere se k Mánkovi). No, gazdo, včil už mne tady snad strpíš? Ten pan pravotár mne trochu rozebral — potěšil.

Mánek. Všecko to bude v pořádku, mamičko. Sedněte si tu u nás (vykazuje jí místo podle sebe v pravo) a pojezte i napíte sa s námi. Víte dobře, že já mám od jakživa nejradši být s každým za dobře.

Výstup 14.

Předešlí, Zuzka, později baron, baronka a správce.

Zuzka (k Evě). Evuša, paní baronka s baronem jdú a ptali sa po tobě. Tuším prý dostaneš od paní baronky zlatý křížek — řekla mi to poklasná.

Mešjanovka (zalétne zrakem k Evě a povstává). Hlele, toť je ta roba! (Přichází baron, baronka a správce.)

Žiga (vykřikne). Páni už došli!

Mánek. Pozor! Zahrajte jim tuš!

(Všichni povstanou, čtyři hudebníci spustí krátký tuš; potom všichni pozdraví.)

Všichni. Pánbůh daj šťastný, dobrý večer.

Baron (chybnou mluvou Němce). Dobrý večr! My sme tu kolem špacírovali a sluchali, že ste tobrý mysl. Za muzik děkujeme.

Baronka (k správci). Pane správce, kde pak je gazdina?

Správce. Gazdo, kde je vaše žena? (Eva se k nim běře do popředí.)

Mánek. Hen tof!

Baronka (k Evě). Tu přijmete ode mne na památku křížek. Pozorovala jsem vás již mnohokráte, vždy jste se mi tak pro svůj čistý a zajímavý kroj líbila. (Eva přijme křížek.)

Baron (prohlíží si se zalíbením Evu). Ale je to hezký ženská, pěkný persona ta váš manželka, gazdo.

Mešjanovka (rázně se k nim přidere). Poníženě prosím, velkomožné panstvo, to není žádná manželka mého syna. A ten křížek, co jste jí darovali, je jen na hřích — ona ani naší víry není — ona je luteránka...

Baronka. Co to znamená? Gazdo — to není vaše žena?

Eva (horečně přeběhne k Mánkovi). Mánku (chytne se jeho ruky). Pro moju ztýranú, tobě oddanú dušu, na dušu tvoju, na kterou si uvázal slib, že si mně vemeš za ženu, pověz tady přede

všemi, pověz, že si mne vemeš — a už brzo vemeš.

Mešjanovka. Nelípní sa na něho, ty robo jedna, bez víry, bez Boha!... Mánku, synečku nešťastný, nezapíraj Maryšu — ani ty drobné děti!

Mánek (pokrýváje si oči). Co mně tu vyvádíte před panstvem, přede všemi... Evuša, v nešťastnú chvílu jsme sa to podruhé sešli — já už jsem ti to prve pověděl, že si tě vzít nemožu... Ale vám, mamičko, tuhle haňbu taky nezapomenu.

Baron. Gazdo — to není váš manželka?

Mánek (zmateně). Není, není, pane barone...

Eva (s výkřikem prudce odběhne. Mešjanovka se utihne ke stolu).

Baron. Tohle je zvláštní věc.

Baronka. Ba trapná podívaná — vzdalme se již odsud...

Baron. No, tak my vás tu už prohlídnuli — tak už půjdeme. S Pánembohem. Poručáme se.

Mánek (k odcházejícím). Váš pokorný sluha. Přeju šťastnú dobrú noc! Lid volá: Pánbůh daj šťastnú dobrú noc! (Když panstvo odešlo.)
A včil sem dajte vína (pije) a muziko zahrajte mi friško, ať sa mi ta zlost z hlavy

vybere. Ale opiju sa dnes — opiju — třeba že jsu gazda druhým na příklad! Sákryš! (Uhodí pěstí do stolu.)

(Ztichlá Mešjanovka si opře do rukou u stolu hlavu. Hudba spustí tichounkou slovenskou trávnicí:

»Dobrou noc, má milá, dobrou noc...«

Pod houští stranou se posadí Zuzka se šitím, takže světlo se zavěšené na stromě lampy na ni padá. Na oddělené levé straně je temný večer s vycházejícím srpem měsíce. Eva se tiše přiblíží k Zuzce se dvěma uzlíky a položivši je na zem přiklekne k ní.)

Eva. Co to šiješ, Zuzka?

Zuzka. Městské šaty pro to moje dievča — jsou skorej spraveny než slovenské hábky. Ráda bych je dorobila do zejtrejška na cestu a šiju to jen tak bez míry — po paměti. Pokaždé, když sa vrátíme z práce, na to zapomenu, a po večeri, když šití vezmu do ruky, ona už zaspala. A mamička říká: Nevytrhuj to dítě z libého spánku!

Eva. Ta tvoja mamička má to děcko tak ráda — jako bys bývala sezdaná.

Zuzka. Ba. Zprvu mně pro to týrala, ale když už děvčica byla na světě, vzala si ju do lásky, jako by to byla její.